

ΤΑ ΠΗΓΑΔΙΑ

Ένας διδακτικός μύθος λέει ότι κάποια πόλη δέν τήν κατοικοῦσαν ἄνθρωποι ἀλλά ... πηγάδια. Κάποια ἦταν πολυτελῆ μέ στόμιο ἀπό μάρμαρο, καί ἄλλα ταπεινά ἀπό τοῦβλα ἢ ἀκόμα πιό φτωχά, γυμνές τρύπες στή γῆ. Ὅλα ὅμως ἦταν ξεροπήγαδα. Κανένα δέν εἶχε νερό. Κάποια στιγμή, λοιπόν, σκέφτηκαν... νά αὐξήσουν τήν αὐτοπεποιθησή τους γεμίζοντας μέ ἀντικείμενα. Μερικά γέμισαν μέ κοσμήματα καί πολυτελεῖς λίθους, ἄλλα - πιό πρακτικά - γέμισαν μέ ἠλεκτρονικές συσκευές καί μηχανές, μερικά φιλότεχνα γέμισαν μέ ἔργα τέχνης, καί τέλος κάποια ... διανοούμενα μέ βιβλία. Ὅμως, ἔστω κι ἂν τά περισσότερα γέμισαν μέχρις ἐπάνω, δέν χόρτασαν. Θέλησαν νά βάλουν περισσότερα πράγματα. Ἐτσι ἀποφάσισαν νά διευρύνουν τό στόμιό τους, μέ ἀποτέλεσμα τό ἕνα νά πλησιάζει τό ἄλλο καί νά κινδυνεύουν ... νά χάσουν τήν ταυτότητά τους δημιουργώντας ἕνα τεράστιο λάκκο!

Εὐτυχῶς, βρέθηκε μόνο ἕνα, πού σκέφτηκε νά αὐξήσει τήν χωρητικότητά του σκάβοντας πρὸς τά κάτω. Ἀλλά προχωρώντας πρὸς τό βάθος συνάντησε ... νερό! Πρώτη φορά συναντοῦσε ἕνα τέτοιο ... παραξένο ὑγρό! Καί ἀφοῦ ἄρχισε νά καταβρέχει τά τοιχώματα καί τό στόμιό του, ἐκπληκτο τά εἶδε μετά ἀπό λίγο νά πρασινίζουν καί νά στολίζονται μέ πανέμορφα λουλουδάκια. Καί ἀκόμα μεγαλύτερη ἐκπληξη ἔνωσε ὅταν ἀργότερα εἶδε γύρω του νά φυτρώνουν δέντρα πού δέν ἄργησαν νά δώσουν γλυκύτατους καρπούς!

Ὁ ἅγιος Νεκτάριος, πού γιορτάζουμε στίς 9 Νοεμβρίου, δέν ὑπῆρξε ποτέ ... ξεροπήγαδο! Ἀντίθετα, ἀπό μικρό παιδί εἶχε τόσο χορτάσει ἀπό τή δροσιά τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, ὥστε, ὅταν δεκατεσσάρων ἐτῶν ἔπιασε δουλειά σέ καπνοπωλεῖο, ἔγραφε λόγια ἁγίων Πατέρων πάνω σέ καπνοσακκοῦλες, ὥστε, ὅσοι ἀπό περιέργεια τά διαβάζουν, νά ὠφελοῦνται. Καί ὅλη τήν ἀνθρώπινη σοφία, πού ἀπέκτησε, τήν χρησιμοποίησε σάν «δοχεῖο», γιά νά ξεδιψάσει ψυχές, ὅσο μπορούσε καλύτερα, μέ τό ζωντανό νερό τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ.

Αὐτό τό κατάφερε, γιατί εἶχε ἀρχίσει ἀπό πολύ νωρίς νά σκάβει πρὸς τά κάτω, υἱοθετώντας τό «ἐνδον σκάπτε» τῶν ἀρχαίων, προσπαθώντας νά γνωρίσει σωστά τόν ἑαυτό του κάτω ἀπό τό ἀληθινό φῶς τοῦ Θεοῦ. Καί συγχρόνως μέ εἰλικρίνεια ἀναζήτησε τόν Χριστό μελετώντας ἀκατάπαυστα τά λόγια καί τή ζωή Του, καθῶς καί τῶν ἁγίων Του!

Ἐτσι ἄφησε τό «πηγάδι» τῆς καρδιάς του νά ξεχειλίζει ἀπό τό «Υἷωρ τό Ζῶν» τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Τήν πιό ἐνδεικτική ἴσως μαρτυρία γιά τούς καρπούς αὐτῆς τῆς «ὑπερχειλίσεως» ἀποτελοῦν τά λόγια πού ἔγραψε ἕνα πνευματικό του παιδί, ὁ Κωνσταντῖνος Σακκόπουλος σέ φίλο του, πού δέν εἶχε ιδιαίτερη ἐκτίμηση γιά τούς ἱερεῖς: *«Γιά τήν καλογερική καί τούς ρασοφόρους, πού μοῦ γράφεις, πέφτεις ἔξω, ἀγαπητέ μου. Ἴσως μερικοί κληρικοί νά σέ ἀπομάκρυναν ἀπό τόν ὀρθό δρόμο.*

ΕΚΦΡΑΖΩ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΜΟΥ

Σήμερα, πολλές λέξεις έχουν χάσει τόπραγματικό τους νόημα, γιατί ό καθένας όρίζει τά πράγματα μέ κριτήριο τόν έαυτό του! Σέ αυτή τήν κατηγορία έμπίπτει και ή λεγόμενη φιλοσοφία τής αυτο-έκφρασης: έκφράζω τόν έαυτό μου. Γι' αυτό και ή τόσο μεγάλη άπήχησή της, σέ όλα τά κοινωνικά στρώματα. Δυστυχώς, ελάχιστοι γνωρίζουν τήν πραγματική της σημασία και τό νόημά της.

«Έκφράζω τόν έαυτό μου» σημαίνει ένεργώ μέ βάση τήν λογική και τόν ύψιστο σκοπό τής φύσεώς μου. Ό ισχυρισμός πού λέει ότι, έκφράζω τόν έαυτό μου όταν ένεργώ χωρίς άναστολές, μέ βάση τά ένστικτά μου, είναι τραγικό λάθος!

Πότε θά λέγαμε για ένα κυνηγό ότι έκφράζει τόν έαυτό του σωστά; Όταν κυνηγάει (σέ εποχή πού έπιτρέπεται τό κυνήγι) ζώα, ή όταν «κυνηγάει» τήν πεθερά του (έντός ή έκτός εποχής!);

Εκείνοι πού ταυτίζουν τήν αυτο-έκφραση μέ τήν άδεια (=έλευθερία) νά κάνουν ό,τι τούς καπνίσει, βλέπουν τήν αυτο-πειθαρχία σάν αυτο-καταστροφή. Ό βιολιστής όταν κουρδίζει τό βιολί δέν σπάει τήν χορδή, αλλά τήν έναρμονίζει μέ τόν τόνο του κοντσέρτου. Κατά τόν ίδιο τρόπο και ό γλύπτης: Όταν σμιλεύει τό μάρμαρο δέν τό καταστρέφει, αλλά του δίνει μορφή.

Υποστηρίζεται από κάποιους ότι ή καταστολή των όρέξεών μας είναι κακό και βλαβερό πράγμα για τήν ψυχοσωματική μας ισορροπία. Μας δημιουργεί ψυχώσεις και κόμπλεξ! Αυτή ή άποψη ούτε σωστή εί-

ναι, ούτε έχει κάποια έπιστημονική βάση. Ποιός άνθρωπος πού έχει σώας τάς φρένας θά ισχυριζόταν ποτέ πώς ή καταστολή τής έπιθυμίας για κλοπή δημιουργεί ψυχολογικά προβλήματα στο άτομο; Και όχι ότι τόν οδηγεί στην ύψιστη έκφρασή του, μέ τήν άρετή τής τιμιότητας;

Ένας από τους λόγους πού πολλοί άνθρωποι δέν γνωρίζουν τόν Θεό, είναι γιατί δέν γνωρίζουν τόν έαυτό τους. Πώς άλλωστε θά αποκτήσει ό άνθρωπος αυτογνωσία, όταν,

- ζει μιά ζωή γεμάτη προσποίηση και ύποκρισία, όπου τίποτα δέν είναι άληθινό;
- όταν αφήνει τόν έαυτό του άχαλίνωτο, χωρίς άναστολές;
- όταν, αντί, σάν λογικό όν, νά κυβερνά ό ίδιος τόν έαυτό του, κυβερνάται από τά πάθη του;

Ένα από τά τραγικά λάθη στά όποια έχει έμπέσει ό σύγχρονος άνθρωπος, είναι νά έρμηνεύει ό ίδιος τόν έαυτό του μέ κριτήριο τόν έαυτό του. Και αυτό τό όνομάζει έλεύθερη έκφραση του έαυτού του!

Όμως, κριτήριο, κανόνας, νόμος άκατάλυτος για τήν ζωή μας είναι οί έντολές - οδηγίες του Ευαγγελίου.

Μέ αυτό τό κριτήριο, άς βάλουμε στόχο και πρόγραμμα στην ζωή μας νά έλέγχουμε τόν έαυτό μας (σκέψεις, συνασθήματα, έπιθυμίες) και νά περιστέλουμε τά πάθη μας. Μόνο τότε, θά αποκτήσουμε πραγματική έλευθερία και ψυχική ισορροπία.

Αρχιμ. Α.Μ.

Ευτυχώς στις μέρες μας υπάρχει αυτή ή ωραία ψυχή του άγίου Πενταπόλεως. Ό λόγος και τό παράδειγμά του μοιάζει μέ τήν άθόρυβη ποτιστική βροχή, πού άνα-

ζωογονεί, γονιμοποιεί και μεταβάλλει τή διψασμένη γή σέ καρποφόρο χωράφι».

Νά έχουμε τήν ευχή του!

Αρχιμ. Β.Α.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ!

Ο Μάνος Ἐλευθερίου ὑπῆρξε ἕνας διάσημος στιχουργός, δημιουργός πολλῶν πολύ γνωστῶν τραγουδιῶν. Στά τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του, ἀναδείχθηκε καί ἕνας διάσημος συγγραφέας. Τό τελευταῖο βιβλίο του, πού ἐκδόθηκε μετὰ τόν θάνατό του, ἔχει τίτλο: «Μαλαματένια Λόγια» (ἐκδ. Μεταίχιμο, 2021). Ἐκεῖ, γράφει γιά τά χρόνια τῆς ἐφηβείας του:

“Δέν θά ἤθελα, πάντως, μέ τίποτα νά εἶμαι ξανά ἔφηβος. Νά ἦμουν σήμερα πεντέξι χρόνια νεώτερος, ναι, ἀλλά ἔφηβος ὄχι. Γιατί ἦταν πολύ δύσκολα τά χρόνια ἐκεῖνα πού ἦμουν ἔφηβος. Γιατί εἶχα ὑπαρξιακές ἀνησυχίες πρῶτα ἀπ’ ὅλα. Δέν εἶχα ἕναν ἄνθρωπο νά μέ συμβουλέψει, καί αὐτό ἦταν πάρα πολύ δυσάρεστο. Πού καί πού κατάφερα νά ἀρπάξω μιὰ λέξη. Τά βιβλία δέν εἶχαν τή δυνατότητα νά μέ συμβουλέψουν. Ὅτιδήποτε καί νά διάβαζες, ἔβλεπες ὅτι ὁ συγγραφέας ἦταν κλειστός καί ἀναφερόταν μόνο στόν ἑαυτό του. Ἀκόμα καί ἀριστουργήματα νά διάβαζες, δέν σέ βγάζανε πουθενά. Ἐλάχιστα πράγματα σου δίνανε μιὰ ἀνάσα. Μοῦ ἔλειψε ἡ ἐπαφή πού ἔχει ἕνας μεγαλύτερος μέ ἕνα νεώτερο, πού τοῦ πιάνει τό χέρι καί τοῦ λέει: «Μήν κάνεις αὐτό, νά κάνεις τό ἄλλο, ἐκεῖνο θά σέ σώσει». Ἡ «ἄν σ’ ἀρέσει αὐτό, προσπάθησε νά τό προχωρήσεις πρὸς αὐτή τήν ὁδὸ καί θά ἔχεις συμπαραστάτες τόν τάδε, τό ἔργο τοῦ τάδε». Αὐτή τήν συμβουλή δέν τήν εἶχα ποτέ. Τελικά εἶμαστε ὅλοι τραγικά αὐτοδίδακτοι” (σελ. 40).

Ἕνας ἐντελῶς κοσμικός ἄνθρωπος ἐκ τῆς πείρας διαπιστώνει, τό πόσο ζωτική ἀνάγκη τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ παρουσία ἑνός συμβούλου - πνευματι-

κοῦ ὁδηγοῦ. Καί ὡς πρῶτο λόγο, πού ἐπικαλεῖται γι’ αὐτό, εἶναι οἱ **ὑπαρξιακές ἀνησυχίες!** Μά, σ’ αὐτές ἀκριβῶς ἀπαντᾷ ἡ Ἐκκλησία. Δηλαδή στά ἐρωτήματα: «Ἀπό πού ἐρχόμαστε; Ποιοί εἴμαστε; Πού πᾶμε;» Μέ ἕνα πρακτικό παράδειγμα περιέγραψε τό πῶς γίνεται αὐτό, ὁ πρῶην Πρόεδρος τῆς Πολωνίας Λέχ Βαλέσα:

«Ἄν δώσεις στό παιδί σου ἕνα ποδήλατο ἢ ἕναν ὑπολογιστή τοῦ κάνεις καλό. Ἄν ὁμως μαζί μέ τό ποδήλατο τοῦ μάθεις νά λέει καί τό “Πάτερ ἡμῶν”, τοῦ κάνεις ἀσύγκριτα μεγαλύτερο καλό».

Προφανῶς, γιατί, στήν δεύτερη περίπτωση, τοῦ προσφέρεις ξεκάθαρη ἀπάντηση στίς ὑπαρξιακές του ἀνησυχίες!

Ὅλο αὐτό τό θέμα τῆς πνευματικῆς καθοδήγησης εἶναι ἐντολή - ὁδηγία τοῦ Χριστοῦ. Ἀποχαιρετώντας τούς μαθητές του στό ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, λίγο πρῖν τήν Ἀνάληψή Του, τούς εἶπε:

– Πηγαίνετε νά κάνετε μαθητές μου πάντα τά ἔθνη. Νά τούς βαπτίζετε στό ὄνομα τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Καί νά τούς διδάσκετε νά τηροῦν ὅλα ἐκεῖνα τά ὁποῖα σᾶς παρήγγειλα νά τηρεῖτε (Ματθ. 28, 19-20).

Ἡ διδασκαλία προϋποθέτει παρακολούθηση καί ἔλεγχο τῆς προόδου τοῦ μαθητοῦ! Αὐτό εἶναι ἔργο τοῦ ἱερέα - πνευματικοῦ σέ ὅ,τι ἀφορᾷ τήν σχέση τοῦ ἀνθρώπου μέ τόν Χριστό καί τήν Ἐκκλησία Του. Χρέος δικό μας εἶναι νά ἀγωνιζόμαστε, μέσῳ αὐτῆς τῆς μαθητείας, νά γίνουμε ἀληθινά «εἰκόνες Χριστοῦ».

Ἀρχιμ. Ν.Κ.

ΓΙΑΤΙ ΕΙΜΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ

Ο Αντώνης Σαμαράκης υπήρξε μεγάλος λογοτέχνης. Ανήσυχος πνεύμα. Ξεκίνησε τα πρώτα του βήματα από τη χριστιανική κίνηση της «Ζωής». Έγραψε τα πρώτα ποιήματά του στο περιοδικό «Ακτίνες». Κατόπιν, όμως, στη ζωή του ακολούθησε άλλο δρόμο. Και δεν φαίνεται ότι μίλησε για πίστη στον Θεό και για την Εκκλησία.

Όμως, τον Ιανουάριο του 2021 εκδόθηκε ένα βιβλίο του Σαμαράκη (ήταν στα ανέκδοτα χειρόγραφα του) με τίτλο: «Γιατί είμαι Χριστιανός». Ένα υπέροχο βιοματικό κείμενο που συγκλονίζει τον αναγνώστη και δείχνει ότι είναι στο χέρι μας οι επιλογές της ζωής μας.

Ίδου και ένα χαρακτηριστικό απόσπασμα του βιβλίου.

«Ένας λαός όχι πνευματικά κατακτημένος είναι ένας λαός ελεύθερος. Και μάλιστα μπορεί τότε και να κατακτήσει τον κατακτητή του... Τό ίδιο συμβαίνει και με τα άτομα. Και νά, τώρα, γιατί τό χριστιανικό άτομο δέ φοβάται μήν τυχόν σκλαβωθεί σ' αυτήν έδω τή ζωή. Γι' αυτό, τό χριστιανικό άτομο έλευθερώθηκε σκλαβώνοντας τον έαυτό του στον Χριστό...

Γιά νά γυρίσω στον Χριστό, γιά νά ξαναβρω τον χαμένο δρόμο, έγώ, τό χαμένο πρόβατο, χρειάστηκε νά δώσει ο Κύριος νά υπάρξει μιά στιγμή πού νά 'χω άνοιχτά, άγρυπνα τά μάτια τής ψυχής μου. Μά από τή στιγμή πού έγινε αυτό, από τή στιγμή αυτή, τό νιώθω βαθιά μέσα μου πώς ήταν πάντα άνοιχτά, πάντα άγρυπνα τά μάτια τής ψυχής μου...

Νά γιατί νιώθω άκόμη πώς ή ζωή μου πρέπει νά κατακτηθεί ολοκληρωτικά, καθολικά από τό πνεύμα, από τον Χριστό. Γιατί, αν δεν τό καταφέρω αυτό, τότε αυτή έδω ή ζωή, ή ζωή μου, πού ό καρπός της είναι ό θάνατος, θά τραβάει από πτώση σέ πτώση, από έξεσκισμα σέ έξεσκισμα, από έξεντελισμό σέ έξεντελισμό,

ώσπου νά γίνει μιά ζωή φορτική. Ναι, ζωή όχι πνευματικά κατακτημένη δεν είναι δικιά μου. Είναι σαν μιά ζωή ξένη... Αυτό είναι νόμος πνευματικός. Και άγνοια πνευματικού νόμου δέ συγχωρείται.

Τί χαρά, όμως, νά μπορέσω νά κατακτήσω πνευματικά τή ζωή μου. Τότε όλα είναι αυτό: Χαρά. Τότε νιώθω ότι υπάρχω, ότι έχω γλιτώσει από τήν άνυπαρξία... Συγκεκριμένα από τις δύο άνυπαρξίες πού υπάρχουν. Η πρώτη άνυπαρξία είναι ό θάνατος ό πνευματικός. Η δεύτερη είναι ή μή ύπαρξη, δηλαδή τό διάστημα προτού νά γεννηθώ. Ό άλλος θάνατος, ό σωματικός, δεν είναι άνυπαρξία, είναι, απλυστατα, γιά μένα τον χριστιανό, άνυπαρκτος.

Αναρωτιέμαι λοιπόν, τότε: Τί νόημα έχει τό ότι έγώ είδα τό φώς του ήλιου, όπως γράφουμε συνήθως; Τί νόημα κρυφό κλείνει μέσα της ή γέννησή μου, ή σωματοποίηση μου, ή έξοδος μου από τήν πρώτη άνυπαρξία πού ανέφερα πρωτύτερα; Βγάζοντάς με από αυτή τήν άνυπαρξία ό Δημιουργός μου, έκανε γιά μένα μιά πράξη έλευθερίας. Ναι, έλευθερίας, γιατί μέ υποδούλωσε στους νόμους του πνεύματος, γιατί μου 'δωσε τό δικαίωμα νά διαλέξω, έγώ, έλευθερα, ένσυνειδητα, μέ άκέραιη τήν εθύνη μου... Νά διαλέξω τό καλό, ή νά διαλέξω τό άλλο, αυτό πού είναι συνώνυμο μέ τον θάνατο. Γιατί έλευθερία υπάρχει μόνο όταν ή έκλογή ανάμεσα στό καλό και τό κακό είναι μιά έκλογή υπεύθυνη. Όπου υπάρχει εθύνη, εκεί μπορεί νά υπάρξει και έλευθερία».

Αρχιμ. Ν.Κ.

ΛΥΧΝΙΑ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ

Μηνιαίον Περιοδικόν

Ι. Μητροπόλεως Νικοπόλεως και Πρεβέζης

Έκδότης: Μητροπολίτης Νικοπόλεως και Πρεβέζης
Χρυσόστομος

Υπεύθ.: Αρχιμ. Νίκων Κουτσίδης • ΤΗΛ. 2682051161
Κωδικός 270360

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2021 • Αρ. Φύλλου 460 • Έτος ΜΑ'

Διανέμεται δωρεάν • Εισφορές δεκτές
Έκδοτική Παραγωγή «ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Α.Β.Ε.Ε.»
Αθήνα

